

Voortgangsrapportage Europa

provincie Drenthe

Voortgangsrapportage Europa 2021

Inleiding

De Voortgangsrapportage Europese programma's geeft (inhoudelijk) inzicht in de projecten die met Europese en Drentse middelen gefinancierd worden. De financiële verantwoording is weergegeven in de jaarrekening 2021. Deze rapportage geeft inzicht in de Europese projecten die het afgelopen jaar in Drenthe gestart zijn. De verschillende projecten zijn geclusterd naar Europees programma. De volgende Europese programma's zijn onderdeel van deze rapportage:

- EFRO & REACT EU
- INTERREG VA (Deutschland-Nederland)
- INTERREG VB (Noordzee)
- INTERREG V Europe (C)
- POP3

Per programma brengt deze rapportage algemene ontwikkelingen in kaart en welke projecten zijn gestart. Voor deze projecten weergeeft het rapport de financiële omvang van het project, hoeveel van deze financiële kosten gedekt wordt vanuit Europa, hoeveel uit Drentse cofinanciering en hoeveel uit overige dekking. Per project wordt ook een korte inhoudelijke omschrijving gegeven.

In 2021 is er daarnaast een akkoord gekomen inzake het oprichten van een Just Transition Fund (JTF). Het fonds moet ervoor zorgen dat de energietransitie op een eerlijke manier plaatsvindt. Verder in dit stuk wordt een nadere toelichting over dit fonds gegeven.

Verder zal in het laatste hoofdstuk kort worden weergegeven welke inspanningen er gedaan zijn in relatie tot de samenwerking in Europa en Duitsland.

Europese cofinanciering voor Drentse projecten

De Europese Commissie heeft voor de programmaperiode 2021-2027 vele miljarden aan Europese middelen beschikbaar gesteld om de doelstellingen die staan beschreven in de Europe Green Deal te verwezenlijken. Provincie Drenthe heeft op een strategische manier gebruikt gemaakt van de kansen die Europa biedt om provinciale beleidsdoelen te bereiken en zal dit ook blijven doen.

Drentse doelstellingen zoals omschreven in *De investeringsagenda 2020-2023* sluiten tevens goed aan op deze Green Deal doelstellingen. Denk hierbij aan thema's als energietransitie, digitalisering en grensoverschrijdende spoorverbindingen. Door Drentse projecten te koppelen aan deze Europese doelstellingen, ontstaan er kansen op Europese cofinanciering. Op basis van dit document is de *Cofinancieringsreserve Europa* gevormd. Deze cofinancieringsreserve biedt mogelijkheden om actief en flexibel kansen te zoeken en te creëren zodat Drentse projecten daadwerkelijk met Europese financiering medegefinancierd kunnen worden. De bijdrage vanuit de cofinancieringsreserve is altijd een deel van de Drentse provinciale bijdrage, dit is zo afgesproken in het spelregelkader. De cofinancieringsreserve Europa is belangrijk voor het realiseren van de projecten.

Er zijn veel verschillende Europese programma's. Zo zijn er programma's die de culturele sector ondersteunen, maar ook programma's die ingezet worden voor cofinanciering van logistieke projecten. Ook hebben programma's verschillende werkgebieden. Er zijn programma's die geschreven worden voor een bepaald gebied. Zo heeft het Duits-Nederlandse grensgebied het INTERREG Deutschland-Nederland als programma. Ook zijn er programma's met heel Europa als werkgebied. Denk hier bijvoorbeeld aan INTERREG Europe.

De programma's die aan bod komen in deze voortgangsrapportage hebben onder andere Nederlandse provincies als regionale partner. Dit wil zeggen dat de provincie Drenthe mede-uitvoerder is van de programma's in deze rapportage. Mede-uitvoerder betekent dat de provincie invloed uitoefent op de beleidsthema's van het programma. Uitzondering hierop is INTERREG Europe.

OPERATIONEEL PROGRAMMA EFRO/REACT EU

Dit hoofdstuk geeft de voortgang binnen OP EFRO/REACT EU weer. Het OP EFRO Noord van 2014-2020 is in 2021 en 2022 voortgezet in REACT EU. REACT EU (Recovery Assistance for Cohesion and the Territories of Europe) is onderdeel van het ambitieuze herstelprogramma Next Generation EU, wat naar aanleiding van de COVID-19 pandemie is opgezet. Met dit geld stimuleert de EU een groen, digitaal en veerkrachtig herstel van de regionale economie. In het plaatje hieronder is de verdeling van het Europese budget over de jaren beschreven.

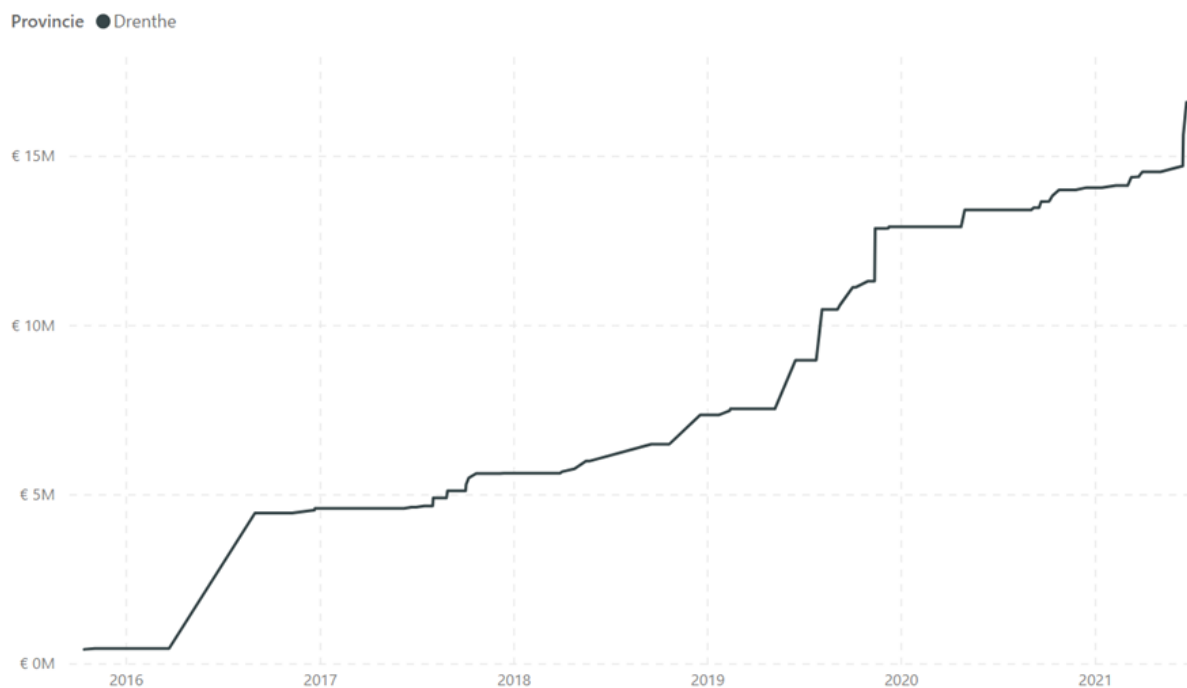
De volgende zaken komen aan bod:

- Tabel met daarin de toegekende Drentse OP EFRO/REACT EU-projecten uit 2021 weergeven (Noordelijke projecten zijn in dit overzicht niet opgenomen). Per project wordt de totale projectomvang, Europese subsidie, Drentse cofinanciering en overige financiering (meestal eigen financiering) gegeven;
- Algemene ontwikkelingen van het programma;
- Inhoudelijke toelichting over de projecten uit 2021.

Naam	Totale projectomvang (€)	Europese subsidie incl. Rijks-cofinanciering (€)	Drentse cofinanciering (€)	Overig (€)
Chemische recycling van uitdagende reststromen naar topkwaliteit rPET	€ 3.639.481, -	€1.819.741,-	€ 363.948, -	€ 1.455.792, -
Groene H2 versneller	€ 1.296.556, -	€ 648.278, -	€ 30.308, -	€ 617.970, -
Valorisatie BONCUS technologie: Groengas productie uit oplosmiddelen in de afvalluchtemissie	€ 493.166, -	€ 246.583, -		€ 246.583, -
Mycelium Biocomposiet als platdakisolatie	€ 3.555.101, -	€ 1.777.551, -	€ 355.510, - ¹	€ 1.599.795, -
Totaal	€ 8.984.304, -	€ 246.583, -	€ 749.766, -	€ 1.846.378, -

Tabel 1: EFRO-projecten 2021

¹ Drentse cofinanciering wordt nog voorgelegd aan Gedeputeerde Staten.

Figuur 1: EFRO-subsidie aan Drentse partners door je jaren heen

Het lijndiagram in figuur 1 is gegenereerd uit het EU-monitoringsysteem van ERAC. Dit bureau houdt bij waar in Nederland en bij welke partners Europese subsidies terechtkomen. Voor Drentse organisaties doet ERAC dit sinds medio 2016. Dit verklaart de stijging in de lijn vanaf dit tijdstip. Dit wil dus niet zeggen dat voor 2016 geen EFRO-subsidie aan Drentse organisaties is beschikbaar.

Algemene Ontwikkelingen

Het reguliere deel van het gehele EFRO programma (2014-2020) is per 31 december 2020 volledig besteed. De subsidies vanuit REACT-EU zijn bedoeld voor het herstel van de economie tijdens en na de coronacrisis, op een duurzame (groene), digitale en veerkrachtige manier. Vanwege de moeilijke economische tijden en om aanvragers te stimuleren om te blijven investeren, is er bij de openstellingen vanuit REACT-EU voor gekozen om een hoger subsidiepercentage beschikbaar te stellen. Door dit hogere subsidiepercentage is de bijdrage vanuit REACT-EU hoger dan binnen het reguliere OP EFRO.

In 2021 is gestart met REACT-EU waarin opstellingen zijn geweest voor de Call Valorisatie en Kennisontwikkeling, de VIA (Versneller Innovatieve Ambities) en Uitvragen voor Health, Kennisinstellingen en Innovatiekansen. Beide opstellingen voor de Call Valorisatie & Kennisontwikkeling en voor de VIA-subsidie waren snel overtekend. De aanvragen voor de Uitvragen Health en Innovatiekansen zijn afgehandeld. De aanvraag voor de Uitvraag Kennisinstellingen is nog niet toegekend. Met deze instrumenten wordt geëxperimenteerd met een aantal uitvragen, gericht op de weerbaarheid van het Noordelijk innovatie-ecosysteem.

Vanwege de snelle overtekening van de eerste openstellingen van de Call Valorisatie & Kennisontwikkeling en de VIA-subsidie begin 2021 en het relatief beperkte beschikbare budget voor de najaar openstellingen, zijn de subsidiepercentages en de maximale subsidie per project naar beneden bijgesteld. Hiermee wordt ook een meer vloeiende overgang naar de nieuwe OP EFRO-programmaperiode gemaakt, waarbij de subsidiepercentages weer op het normale niveau zullen liggen.

Nieuwe EFRO Programma 2021-2027 van Noord-Nederland

Gedeputeerde Staten hebben het EFRO-programma voor 2021-2027 op 11 januari 2022 vastgesteld. Samen met de provincies Groningen en Fryslân dient de provincie Drenthe dit programma in bij de Europese Commissie, om de toegekende EFRO-middelen daadwerkelijk te kunnen besteden. Voor Noord-Nederland betreft dit 108 miljoen euro.

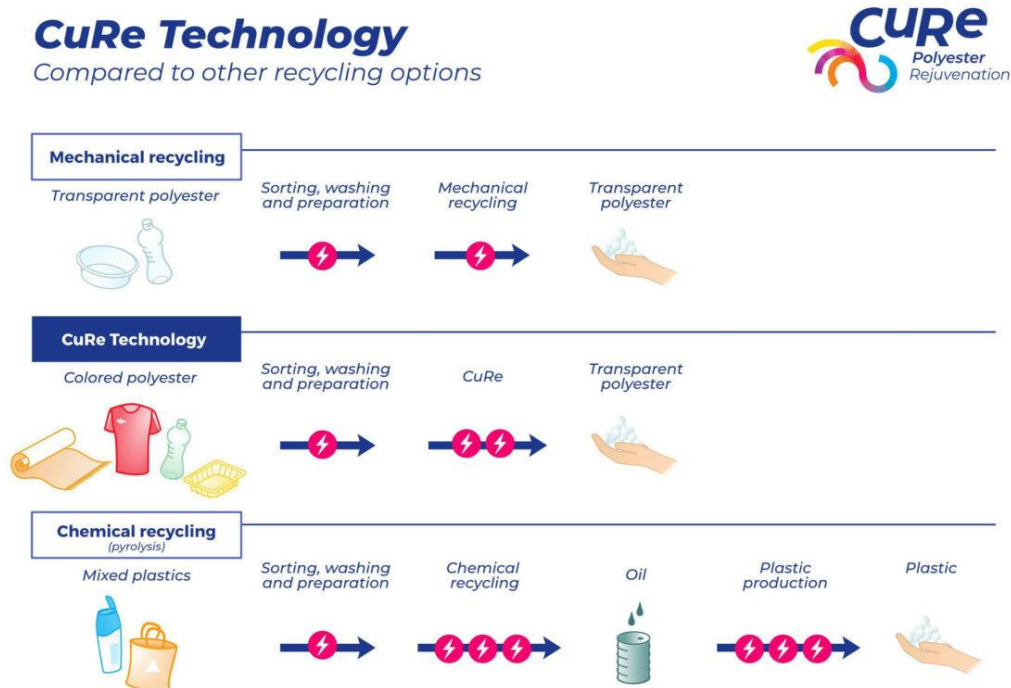
Het EFRO-programma voor Noord-Nederland is een innovatieprogramma voor het regionale MKB, met als doel het vergroten van het vermogen van bedrijven om te innoveren en het versterken van het Noord-Nederlandse innovatie ecosysteem. Hiermee wordt de samenwerking tussen bedrijven, kennisinstellingen, overheden en maatschappelijke organisaties bedoeld om gezamenlijk tot nieuwe oplossingen te komen. In het voorjaar van 2022 wordt bericht van de Europese Commissie over goedkeuring van dit programma verwacht.

Inhoudelijke toelichting projecten

Chemische recycling van uitdagende reststromen naar topkwaliteit rPET

In juli 2018 heeft een consortium (met CuRe Technology BV als leading partner) een pilot plant opgericht, 100% gericht op chemische recycling. De focus lag daarbij met name op plastics. Er is een grote belangstelling voor deze ontwikkeling vanuit de commerciële markt, hetgeen zich onder andere vertaalt middels een investering van Coca-Cola in dit project. Ondertussen is een nieuwe fase ingetreden. De pilot-plant moet verder doorontwikkeld worden zodat ook vuil bronmateriaal vanuit de textiel- en tapijtindustrie probleemloos verwerkt kunnen worden.

Een consortium, bestaande uit CuRe Technology, NHL Stenden, Rijksuniversiteit Groningen en Holland Colours NV, heeft bij het Samenwerkingsverband Noord-Nederland (SNN) een subsidieaanvraag ingediend teneinde dit mogelijk te maken. Er zullen daarvoor verschillende nieuwe technieken onderzocht en ontwikkeld moeten worden in de pilot plant installatie voor verwerking van dit soort zwaar vervuilde en sterk ingeleurde bronmateriaal en de verwerking van gemengde afvalstromen zoals polyester met katoen. Het is een techniek waarvoor nog geen industriële toepasbare processen zijn ontwikkeld. Bij een succesvolle ontwikkeling van deze aanpak wordt een compleet nieuwe markt betrokken. Een markt waar op het vlak van circulariteit nog grote winst te boeken valt.

Bron: [Cure Technology About CuRe Technology | Recycling solution colored polyester](#)

Groene H2 versneller

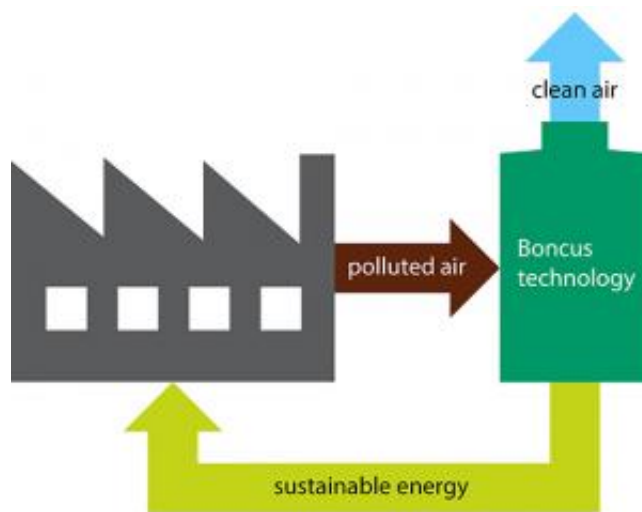
Het project betreft een valorisatieproject waarin ElecHydro werkt aan een innovatieve electrolyser om een bijdrage te leveren aan de wereldwijde energietransitie van fossiele naar duurzame energie met groene waterstof.

Het doel van het project is om te komen tot een volgende generatie 100kW stack op basis van de AEM-technologie, waarvan de werking wordt aangetoond in zowel een test- als demonstratieomgeving, bijvoorbeeld bij zonneparken.

Daarnaast leidt de ontwikkeling van het innovatieve elektrolyse systeem tot een reductie van het gebruik van edele metalen waardoor grootschalige toepassing van een regelbare technologie binnen bereik komt.

Valorisatie BONCUS technologie: Groengas productie uit oplosmiddelen in de afvalluchtemissie

Pure Infinity is samen met de Universiteit van Valencia in 2010 begonnen met ontwikkeling van de [BONCUS](#) technologie. Met de BONCUS is het mogelijk om een met oplosmiddelen vervuilde luchtstroom te zuiveren en van deze oplosmiddelen vervolgens groen gas te maken. Het groen gas dat gemaakt wordt heeft zo'n hoge kwaliteit dat het gelijk in de fabriek te gebruiken is. Fabrieken kunnen vaak 100% van de totale energievraag van de productie dekken met het groen gas dat geproduceerd wordt uit hun eigen afvallucht. Sommige grotere bedrijven kunnen zelfs meer produceren dan ze zelf gebruiken. In dit project wordt een prototype gebouwd in een volledig operationele omgeving om de techniek te bewijzen in full scale.

Bron: Pure Infinity [Pure Infinity - Pure Infinity](#)

Mycelium Biocomposiet als platdakisolatie

Het project betreft het ontwikkelen, bouwen en testen van een geautomatiseerde pilot productielijn voor biobased platdakisolatieplaten. Voor de productie van de isolatieplaten wordt gebruik gemaakt van een composiet op basis van mycelium-schimmels en nat substraat. In het project worden onder andere de mal voor de isolatieplaten, technieken voor het afvullen van deze mal, het koloniseren en afsterven van schimmels en het optimaal drogen van de panelen ontwikkeld. Na deze fase worden alle componenten samengevoegd tot een pilot productielijn waarbij zowel de werking van de lijn als ook de kwaliteit van de isolatieplaten worden getest.

INTERREG V-A EN VI-A DEUTSCHLAND-NEDERLAND

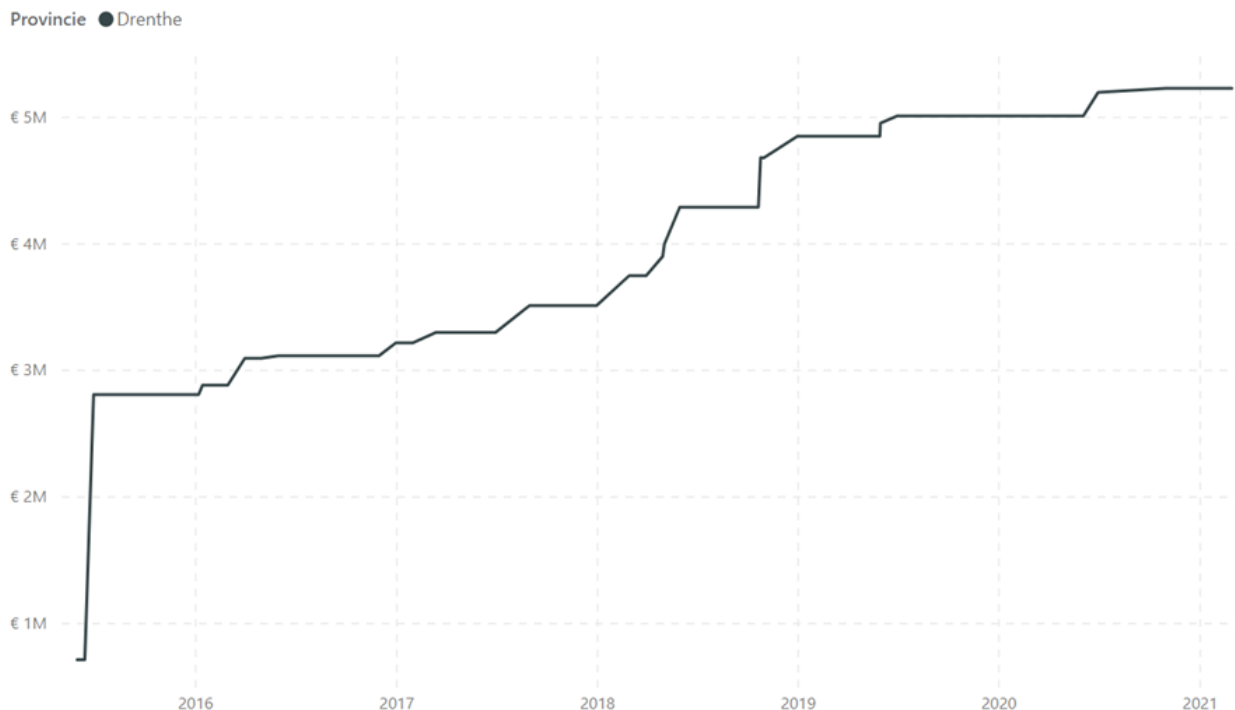
Dit hoofdstuk geeft de voortgang binnen INTERREG V-A Deutschland-Nederland weer. De volgende zaken komen aan bod:

- Tabel met daarin de INTERREG V-A Deutschland-Nederland-projecten uit 2021 weergegeven. In 2021 zijn in totaal zes nieuwe projecten in het totale INTERREG V-A programmagebied van start gegaan één daarvan bevindt zich in de Eems Dollard Regio. Dit is het project SAVE. In onderstaande tabel wordt de totale projectomvang, Europese subsidie, Drentse cofinanciering en overige financiering (meestal eigen financiering) gegeven;
- In 2021 is voornamelijk sprake van toebedeling van middelen beschikbaar in prioriteit 1. Het betreft primair het starten van sub-activiteiten in al eerder goedgekeurde projectaanvragen.
- De ontwikkeling van de INTERREG V-A Deutschland-Nederland-subsidie voor Drentse partners door de jaren heen;
- Algemene tekst over het programma;
- Inhoudelijke toelichting over de projecten uit 2021.
- Over de gehele programmaperiode gerekend zijn er in totaal 188 goedgekeurde projecten over het gehele programmagebied, waarvan 42 in de EDR (inclusief kaderproject Net(z)werk+ en technische bijstand RPM EDR).
- Drenthe levert over het gehele programmagebied een cofinanciering ten hoogte van € 2.535.831,85. Voor specifiek het EDR-gebied bedraagt de Drentse cofinanciering € 2.217.883,72. Voor de overige Euregio's bedraagt de Drentse cofinanciering € 317.948,12.

Naam	Totale projectomvang (€)	Europese subsidie (€)	Drentse cofinanciering (€)	Overig (€)
SAVE	567.901,82	283.950,89	9.987,74	273.963,19
Totaal	2.147.486,97	526.333,20	155.457,75	1.465.696,02

Tabel 2: INTERREG V-A Deutschland-Nederland projecten 2021.

Figuur 2: INTERREG V-A Deutschland-Nederland-subsidie aan Drentse partners door de jaren heen

Het lijndiagram in figuur 2 is gegenereerd uit het EU-monitoringsysteem van ERAC.

Algemene ontwikkelingen

Samenwerking over landsgrenzen zorgt voor aanzienlijke economische groei en samenhang in Europa. De Europese Unie heeft daarom in 1990 het programma INTERREG gestart om samenwerking en kennisuitwisseling te bevorderen tussen lidstaten. Het huidige vijfde INTERREG A programma loopt tot en met het jaar 2020, waarna een nieuwe periode zal starten.

In 2021 is gewerkt aan de ontwikkeling van het zesde INTERREG A programma. In het INTERREG VI-A programma zijn de volgende doelstellingen die met deze middelen in de huidige periode worden nagestreefd zijn:

- **Prioriteit 1** » Een innovatiever programmagebied
- **Prioriteit 2** » Een groener programmagebied
- **Prioriteit 3** » Samenwerken aan een verbonden grensgebied
- **Prioriteit 4** » Een Europa dichterbij de burger in het grensgebied

In vergelijking met het vorige INTERREG A programma zijn nu 2 extra prioriteiten opgenomen en gaat men werken aan de volgende focusthema's: Agro & Food, Health & Care, High Tech Systems & Materials, Energie & Klimaat en Integratie, onderwijs & arbeidsmarkt.

In de Europese programmaperiode 2021-2027 is hiervoor een bedrag van ca. € 225 miljoen ter beschikking gesteld dat de partners binnen INTERREG aanvullen tot ca. € 465 miljoen.

Inhoudelijke toelichting projecten 2021

1. SAVE (SAmen Voor de Energietransitie)

Het project SAVE moet de burger warm maken voor de energietransitie. Het doel van het project is om de energietransitie als 'totaalsysteem' van bevolking, economie en regionale overheden/politiek (beter) te laten functioneren.

De ontwikkeling van hernieuwbare energie is een fundamentele pijler van de energietransitie. Naast politieke, juridische en economische factoren is met name ook een breed maatschappelijk draagvlak van invloed op de inspanningen richting duurzaamheid. Deze inspanningen zijn direct afhankelijk van de steun en de betrokkenheid van de bevolking. Tot nu toe valt er wat dat betreft een zekere desinteresse en/of onwetendheid te bespeuren. Het project SAVE heeft als voornaamste doel te zorgen voor meer draagvlak en deelname van burgers en bedrijven aan de energietransitie. Het project pakt de "(inter)menselijke" uitdagingen op en moet ervoor gaan zorgen dat de energietransitie beter functioneert als een overkoepelend systeem tussen de bevolking, de economie en de politiek. De nadruk van het project ligt op de uitbreiding van duurzame energiebronnen en waterstoftoepassingen. Door sensibilisering, participatie en scholing worden burgers, bedrijven (met name het mkb) en relevante belanghebbenden grensoverschrijdend met elkaar verbonden, en door concrete activiteiten actief bij de energietransitie betrokken. SAVE wil perspectieven bieden voor 'toekomstgerichte concepten voor een duurzame leefomgeving', en instrumenten inzetten waarmee burgers, bedrijven en andere belanghebbenden gestimuleerd worden om innovaties sneller te omarmen. Het project beoogt ook bij te dragen aan het scheppen van meerwaarde, aan de ontwikkeling van duurzame bedrijfsmodellen en aan verhoging van de investeringsbereidheid in hernieuwbare energie.

Projectlooptijd: 1.3.2021 – 30-6.2022

SAVE

SAMEN VOOR DE
ENERGIETRANSITIE

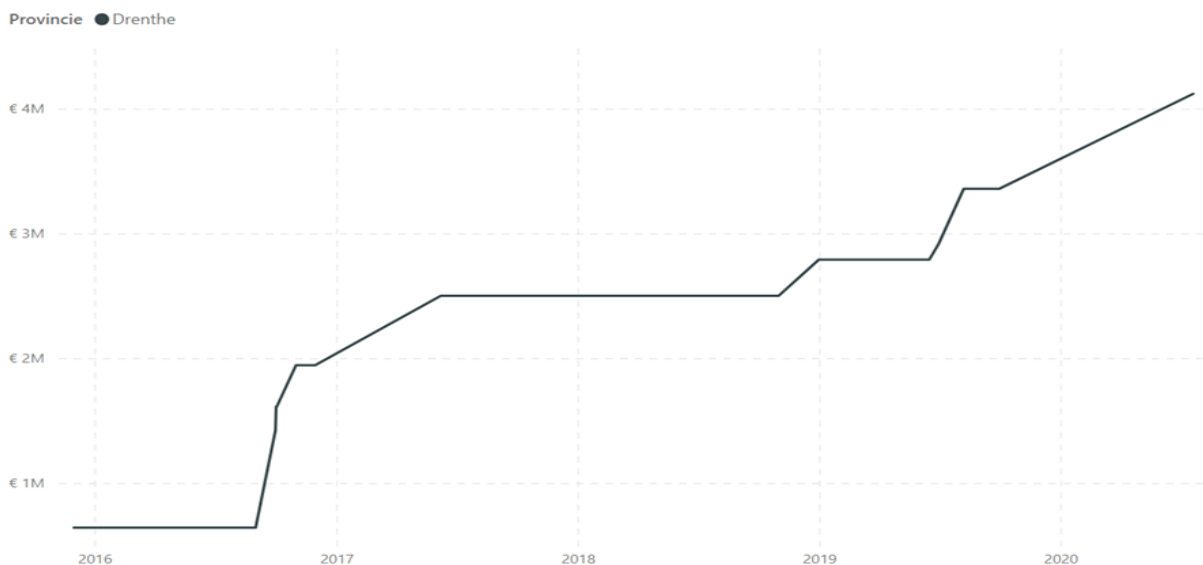
INTERREG V-B NOORDZEE

Dit hoofdstuk weergeeft de voortgang binnen INTERREG V-B Noordzee. De volgende zaken komen aan bod:

- Tabel met daarin de INTERREG V-B Noordzee-projecten die 2021 een extensie hebben gekregen. Alle projecten zijn verlengd tot Q2 2023
- De ontwikkeling van de INTERREG V-B Noordzee-subsidie voor Drentse partners door de jaren heen;
- Algemene tekst over het programma;
- Voorbeeld uitvoering projecten uit 2021.

Project	Onderwerp	Extra/nieuwe speerpunten	Extra Budget
Stronghouse	Verduurzaming individueel woningbezit	Extra partners waaronder de Gemeente Hoogeveen (waterstofwijken) en NMFD	n.v.t.
Surflogh	Verduurzamen van de last mile	Intensivering pakketkluisen en onderzoek Drone- bezorging	€ 219.772
G Patra	Vergroening personenvervoer op het platteland	Dienstverlening HUBS	€ 100.000
Hytrec2	Stimuleren waterstof toepassingen.	Extra tijd en mogelijkheid testen Drentse H2 auto's. H2-groundhandling-GAE	€ 200.000
Bling	Stimuleren en experimenteren blockchain toepassingen in Drenthe	Samenwerking IT-hub Hoogeveen	€ 136.000

Tabel 3: INTERREG V-B verlenging Noordzee projecten 2021

Figuur 3: INTERREG V-B Noordzee-subsidie voor Drentse partners door de jaren heen.

Het lijndiagram in figuur 3 is gegenereerd uit het EU-monitoringsysteem van ERAC.

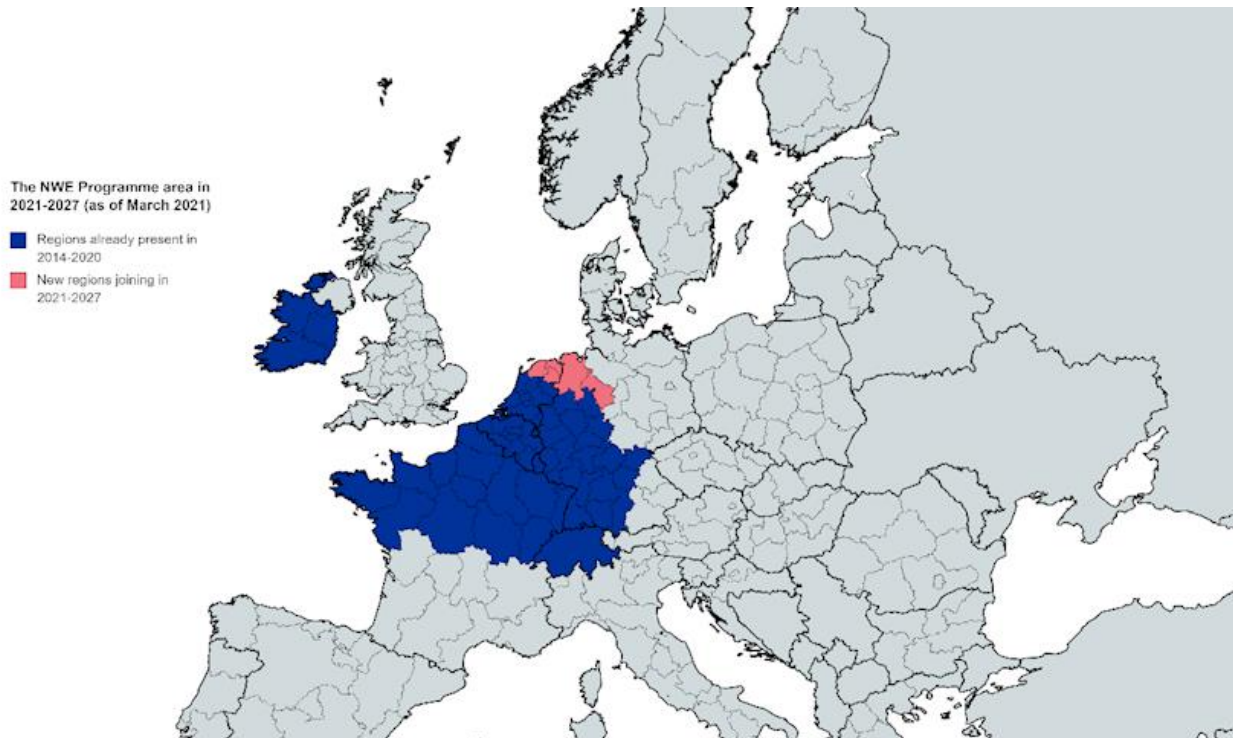
Algemene ontwikkelingen

De provincie Drenthe is een actieve partner in deze projecten met 8 gehonoreerde projecten in de INTERREG V-B Noordzee. De provincie laat daarmee zien dat een gewaardeerde, betrouwbare partner zijn en haalt daarmee een aanzienlijk bedrag en kennis naar Drenthe. Deze projecten kunnen alleen worden uitgevoerd en toegekend wanneer ze aansluiten op het beleid van de provincie. Daarmee is de eigen inbreng van de provincie ook gelijk gewaarborgd. Hierbij is het belangrijk op te merken dat in voorgaande programma's het telkens om de provincie als grondgebied ging en in dit programma de projecten weergegeven worden met de provincie zelf als partner. In andere woorden in voorgaande hoofdstukken zijn alle nieuwe projecten weergegeven met Drentse partners, in dit hoofdstuk alleen de projecten met de provincie als begunstigde.

In 2021 zijn de voorstellen voor de INTERREG periode 2021-2027 ingediend bij de Europese Unie. Verwacht wordt dat de eerste projecten in deze programma's na de zomer van 2022 zullen starten. De programma gebieden zijn door de Brexit iets aangepast. Voor het Noordzee regio programma betekent dit dat programma gebied naar het zuiden is uitgebreid met enkele Franse regio's.

Voor het INTERREG Noord West Europe programma geldt dat Drenthe nu ook onderdeel is van het programma gebied (net als Groningen en Fryslân)

Voorbeeld van uitvoering projecten in 2021

De provincie Drenthe leidt het Surflogh project met 5 partners uit 4 landen, Nederland, België, Schotland en Zweden. In 2021 is in de regionale pilot voornamelijk gewerkt aan een onderzoek en test met mobiele pakket kluisen.

De Provincie Drenthe initieert deze nieuwe pakketvoorziening in buitengebied. De provincie onderzoekt samen met partners binnen het programma 'Surflogh' hoe de pakketkluisen bijdragen aan de leefbaarheid in buitengebied en de vermindering van de CO2-uitstoot. Het onderzoek duurt minimaal een jaar. Er wordt samengewerkt met lokale bedrijven, ondernemers(verenigingen) de Rijksuniversiteit Groningen en partners van Surflogh.

Hiermee bereikten we de landelijke (NOS journaal) en regionale pers (RTV Drenthe en Nieuwsblad van het Noorden)

INTERREG V-C EUROPE

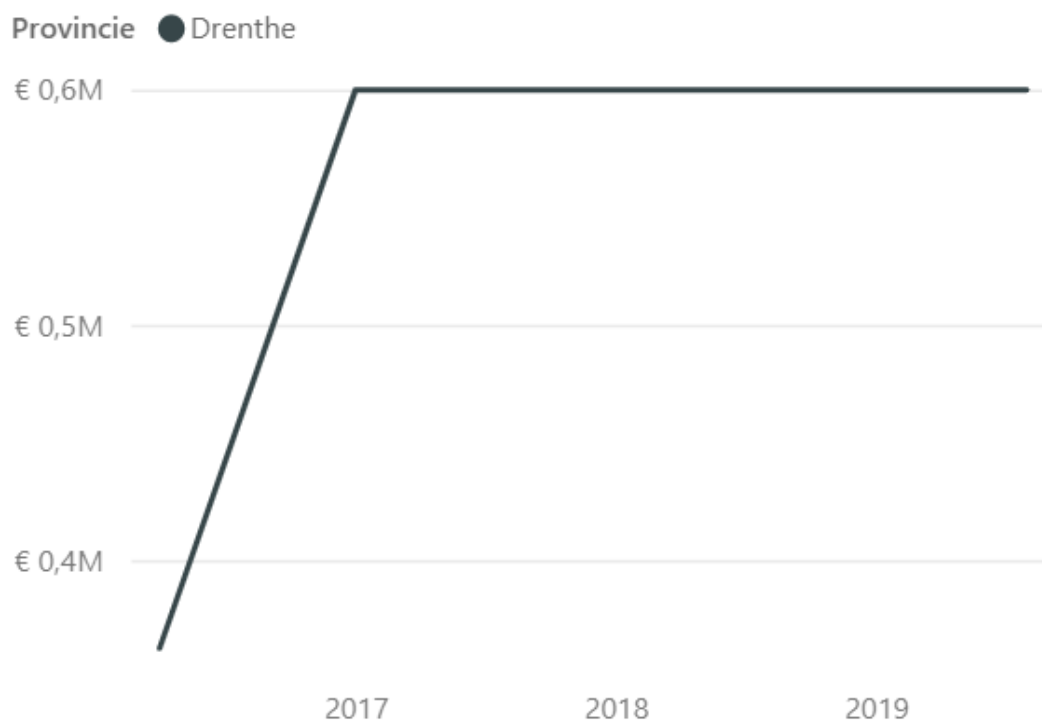
Dit hoofdstuk weergeeft de voortgang binnen INTERREG V-C Europe. De volgende zaken komen aan bod:

- Tabel met daarin verwerkt de nieuwe project en/of projectaanvullingen;
- De ontwikkeling van de INTERREG V-C Europe subsidie voor Drentse partners door de jaren heen;

Project	Onderwerp	Extra/nieuwe speerpunten	Extra budget (=eigen bijdrage + ERDF)
Osiris	Verbeteren van beleidsinstrumenten en subsidieregels ten behoeve van ondersteuning MKB in zuidoost Drenthe (social innovation)	Monitoren Covid Impact	€44000
Rural Growth	Verbeteren van beleidsinstrumenten en subsidieregels ten behoeve van ondersteuning MKB in toeristische sector	Monitoren Covid Impact	€ 52.450

Tabel 4: INTERREG V-C Europa projecten 2021

Tabel 4 weergeeft de INTERREG V-C subsidie aan Drentse partners door de jaren heen. Het betreft hier twee projecten uit 2016 (OSIRIS en Rural Growth). Deze projecten hebben een extra bijdrage en jaar vanuit het programma secretariaat ontvangen om de impact van Covid te monitoren en evalueren binnen het project.

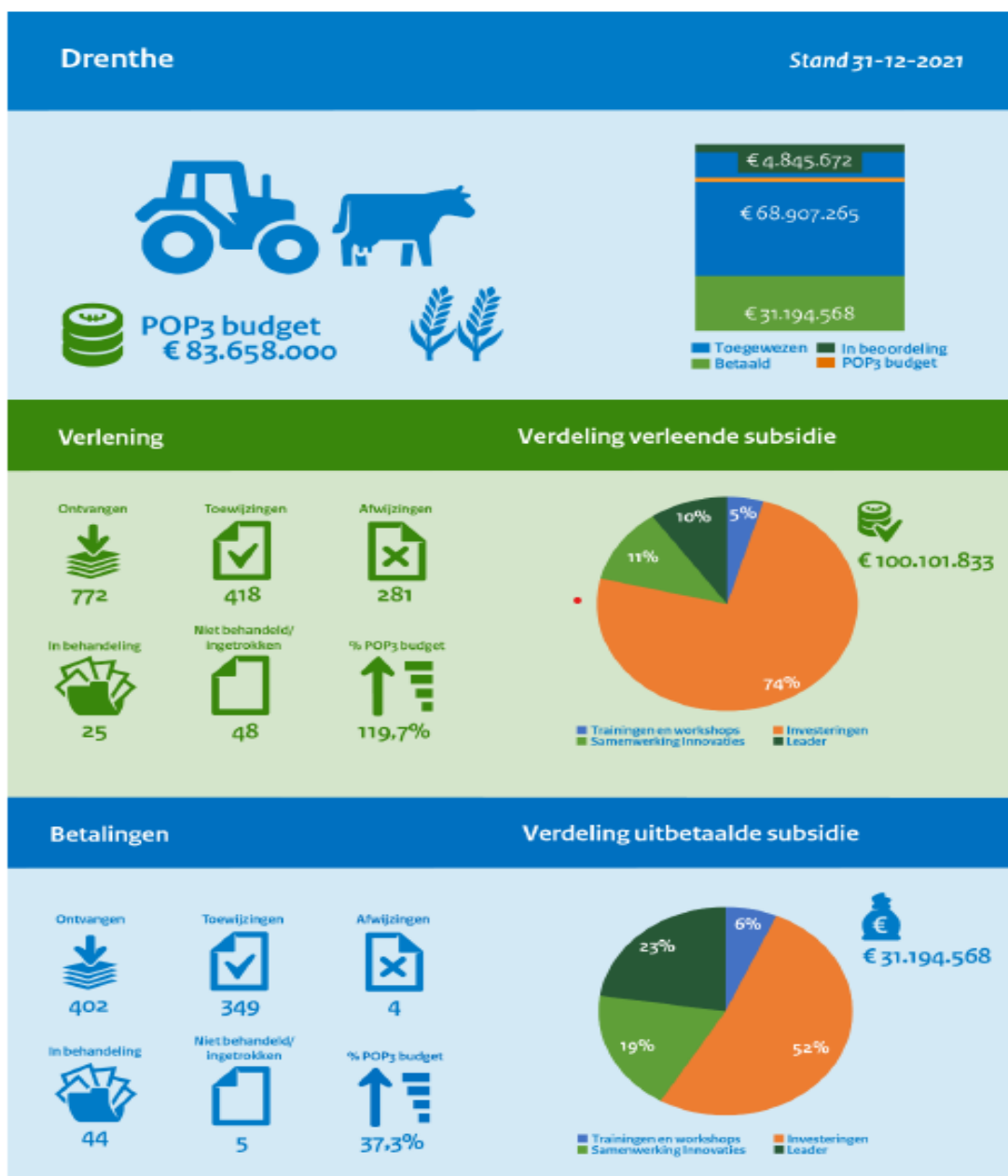
Het lijndiagram in figuur 4 is gegenereerd uit het EU-monitoringsysteem van ERAC.

POP3 - SUBSIDIES VOOR PLATTELANDSONTWIKKELING

Veehouderij en landbouw zijn erg belangrijk voor de economie van Drenthe. Om ook in de toekomst sterk te staan met deze agrarische sector, investeert de provincie in innovatie en duurzaamheid en een leefbaar platteland. Zodat het hier goed leven, wonen en werken is.

Dit hoofdstuk geeft een overzicht van de voortgang van het Plattelandsontwikkelingsprogramma POP3 en de transitieperiode 2021 en 2022. Tot en met 2021 is nagenoeg het gehele budget beschikbaar en is inmiddels ongeveer 1/3 van het beschikte bedrag betaald. De ervaring leert dat de meeste betalingen binnen het programma in de laatste jaren van de looptijd plaats vinden. Uiterlijk 2025 dient het POP3 programma financieel te worden.

In 2021 zijn er nog maar een beperkt aantal openstellingen geweest. Deze hadden betrekking op de niet productieve investeringen voor biodiversiteit en niet productieve investeringen voor water, en Leader.

Figuur 5: Fiche voortgang programma

Doel & budget tot 2023

In totaal is € 54 miljoen subsidie beschikbaar voor een duurzame en concurrerende agrarische sector en een leefbaar platteland. Dit geld is beschikbaar voor:

- Innovatie, verduurzaming en concurrentiekracht
- Natuur en landschap
- Verbetering van de waterkwaliteit
- Verbetering van leefbaarheid en economie

Afhankelijk van de aanvraag, wordt 25 tot 100 procent van een aanvraag gesubsidieerd.

De systematiek van POP is anders dan de voorgaande Europese Fondsen. Bij POP is sprake van een openstelling van een subsidiemaatregel. Daar kunnen publiek en private instellingen een voorstel voor indienen.

Inhoudelijke toelichting per maatregel

Trainingen, workshops en coaching van ondernemers algemeen

Subsidie kan worden verstrekt voor demonstraties of het verzorgen van trainingen, workshops en coaching aan een groep van landbouwondernemers met als doel het informeren over innovaties en modernisering en de toepassing ervan te bevorderen, enkel voor zover deze betrekking hebben op een of meerdere van onderstaande beleidsdoelstellingen:

1. Natuur-inclusieve landbouw
2. precisielandbouw
3. kringlooplandbouw
4. Ontwikkelagenda Melkveehouderij & Natuur

Trainingen, workshops en coaching van ondernemers Veenkoloniën algemeen -precisielandbouw

Subsidie kan worden verstrekt voor demonstraties en/of het verzorgen van trainingen, workshops en coaching aan een groep van landbouwondernemers enkel voor zover deze betrekking hebben op het verspreiden en in de praktijk toepassen van bestaande kennis die leidt tot het optimaliseren van precisielandbouw en de toepassing hiervan voor een landbouwonderneming met veenkoloniaal bouwplan.

Investerings Veenkoloniën regulier - fysieke investering veenkoloniën

Subsidie wordt verstrekt voor de volgende kosten voor zover noodzakelijk en adequaat in relatie tot het doel van de investering:

1. de kosten van de bouw, verbetering, verwerving of leasing van onroerende goederen;
2. de kosten van de koop of huurkoop van nieuwe machines en installaties tot maximaal de marktwaarde van de activa;
3. kosten van adviseurs, architecten en ingenieurs;
4. de kosten van adviezen duurzaamheid op milieu en economisch gebied

Investerings jonge boeren

Dit is de vijfde openstelling van de regeling Jonge landbouwers. De regeling is bedoeld om de aanschaf van modernere voorzieningen, installaties en machines te stimuleren. In deze openstelling is de investeringslijst wederom uitgebreid ten opzichte van eerdere openstellingen, waardoor voor de verschillende sectoren het aanbod aan duurzame investeringen groter is. Daarnaast heeft er een

actualisering op basis van beleidsmatige afwegingen en de ervaringen naar aanleiding van eerdere openstellingen plaatsgevonden.

De modernisering moet bijdragen aan verbetering van milieu, klimaatbestendigheid, dierenwelzijn, volks- en diergezondheid, landschap/ruimtelijke kwaliteit of biodiversiteit. Investerings die alleen of hoofdzakelijk gericht zijn op verbetering van de rentabiliteit van bedrijven en vervanging door dezelfde goederen die al op het bedrijf aanwezig waren, komen niet voor subsidiëring in aanmerking.

Niet productieve investeringen biodiversiteit

Subsidie wordt verstrekt voor niet productieve investeringen die betrekking hebben op de maatregelen zoals beschreven in het Programma Natuurlijk Platteland en die de biodiversiteit binnen het Natuurnetwerk Nederland (NNN) en de provincie Drenthe versterken.

Niet productieve investeringen water

Subsidie kan worden verstrekt voor investeringen die bijdragen aan het vasthouden of bergen van water, de (her)inrichting, transformatie of het beheer van het watersysteem voor landbouw-, water-, KRW- en klimaatdoelen, inclusief de daarbij behorende werkzaamheden en kunstwerken in de volgende gebieden:

Samenwerking voor innovaties

Subsidie wordt verstrekt voor het uitvoeren van een innovatieproject dat zich bevindt in TRL-niveau 4, 5, 6 en/of 7 en bijdraagt aan één of meer van de volgende thema's:

- a. Natuur inclusieve landbouw;
- b. Precisielandbouw;
- c. Kringlooplandbouw;
- d. Programma toekomstgerichte landbouw;
- e. Ontwikkelagenda Melkveehouderij & Natuur.

Uitvoering van leaderprojecten

Leader richt zich op het versterken van het platteland. In Drenthe richt het programma zich op Zuidwest-Drenthe. Leader Zuidwest-Drenthe richt zich op het versterken van de economie en daarmee de leefbaarheid in Zuidwest-Drenthe. De focus ligt op de vrijetijdseconomie. Jaarlijks is circa 1 miljoen euro beschikbaar. Het principe is niet 'wie het eerst komt, wie het eerst maalt'. Er zijn selectiecriteria en alleen de beste projecten zullen gehonoreerd worden. Belangrijk daarbij is de verbinding tussen platteland en stad, en samenwerking met andere sectoren.

JUST TRANSITION FUND

In Noord-Nederland werken overheden samen aan een regionaal plan voor het Just Transition Fund (JTF). *Het JTF is een Europees fonds, bedoeld om negatieve sociaaleconomische gevolgen van de energietransitie op te vangen in gebieden die hierdoor het zwaarst worden getroffen.* De snelle afbouw van de gaswinning in Groningen en de opgave voor de CO2-reductie raakt circa 20.000 banen in Noord-Nederland. Dit gaat zowel om banen in de winning, productie en distributie van en handel in aardgas als banen in de procesindustrie, waar fossiele grondstoffen gebruikt worden als energiebron en als grondstof voor de productie van chemicaliën.

Het JTF verstrekt subsidie aan initiatieven die bijdragen aan vergroening én werkgelegenheid. De noodzakelijke verandering naar een groene economie, gebaseerd op duurzame energie en grondstoffen, vergt niet alleen investeringen, maar heeft ook economisch en maatschappelijk consequenties. Voor een toekomstbestendige transitie zijn investeringen in duurzame producten, processen en ketens, innovatie en scholing nodig. Het fonds is bedoeld voor bedrijven (MKB), kennisinstellingen, arbeidsmarktorganisaties en overheden van de zes JTF-regio's in Nederland.

Als onderdeel van de Europese Green Deal komt uit het Europese Just Transition Fund 330 miljoen euro beschikbaar voor de JTF-regio Groningen en gemeente Emmen voor de periode 2021-2027. In Noord-Nederland draagt JTF bij aan de doelstelling de transitie van fossiele naar duurzame energie van de Regionale Innovatie Strategie (RIS) 3 – de basis van het nieuwe EFRO-Programma.

JTF-regioplan en Operationeel Programma

In 2021 hebben de noordelijke provincies en arbeidsmarkregio's en de gemeente Emmen samengewerkt aan de ontwikkeling van het JTF-regioplan. Na de zomer is de eerste versie ingediend bij de ministeries van Economische Zaken en Sociale Zaken en Werkgelegenheid voor toetsing aan het Rijksbeleid en daarna doorgezet naar de Europese Commissie (EC). De reactie hierop is eind 2021 binnen gekomen en wordt in 2022 verwerkt tot een definitieve versie. Ons regioplan wordt samen met die van de vijf andere JTF-regio's, opgenomen in het nationale JTF-plan (TJTP). Dit plan is tevens de basis voor het Operationeel Programma JTF. Dit landelijke programma gebaseerd op de regionale prioriteiten vormt het subsidiekader voor de inzet van het JTF in de verschillende JTF gebieden.

Zowel het JTF-plan als het Operationeel Programma moet worden goedgekeurd door de EC. Het streven van het Rijk en de regio's is om eind maart 2022 de vastgestelde versies op te leveren. Na goedkeuring zal het subsidieprogramma naar verwachting halverwege 2022 worden opengesteld. In Noord-Nederland zal het SNN het subsidieloket zijn.

JTF-regio: Groningen is door de EC aangewezen als een van de zes JTF-regio's in Nederland. Dit beslaat de 3 COROP-gebieden* in de provincie Groningen. De gemeente Emmen is hier door onze regio en het Rijk aan toegevoegd vanwege de onlosmakelijke verbintenis met het industriecluster in Groningen (Chempport Europe en de Dutch Techzone). Initiatieven uit Noord-Nederland die in aanmerking willen komen voor financiering vanuit het JTF moeten een relatie of aantoonbaar effect hebben in deze Groningse COROP- gebieden of gemeente Emmen. *(De JTF-regio's worden door 'Brussel' formeel vastgesteld na indiening van het nationale plan).*
*<https://nl.wikipedia.org/wiki/COROP>

Samenwerking in Duitsland en Europa

In 2021 is de Duitslandagenda 2020-2023 op 3 februari en de Europa Agenda 2021-2024 op 29 september door uw Staten vastgesteld. Afgesproken is dat u jaarlijks geïnformeerd wordt inzake de inspanningen in relatie tot de samenwerking in Duitsland en Europa.

Ook in 2021 heeft de Corona pandemie zijn gevolgen gehad. Diverse bijeenkomsten konden niet of alleen online doorgaan. Hieronder wordt per agenda kort en meer procesmatig dan inhoudelijk beschreven welke inspanningen er in 2021 geleverd zijn.

Duitsland

In 2021 is er zowel ambtelijk als bestuurlijk samengewerkt met betrekking tot de vastgestelde speerpunten:

- 1) Handelbevordering en MKB -samenwerking
- 2) Grensoverschrijdend personenvervoer Emmen-Rheine
- 3) Waterstof (als gemeenschappelijke aanjager voor de energietransitie)
- 4) 360 graden arbeidsmarkt
- 5) Een verbonden grensregio

Bestuurlijke contacten vinden plaats middels de regulieren overleggen zoals het 4+1 – Treffen, alwaar de Commissarissen van de Koning van de noordelijke provincies (Friesland, Groningen, Drenthe en Overijssel) zo'n één keer per jaar bijeen komen met minister-president Weil van Niedersachsen en het GROS Noord-Nederland overleg, waar verschillende gemeenten, de 4 noordelijke provincies en het Rijk elkaar informeren over diverse thema's en initiatieven in relatie tot de GRensOverschrijdende Samenwerking met onze oosterburen.

In 2021 zijn er daarnaast nog specifieke bestuurlijke contacten geweest. Zo heeft Gedeputeerde Tjisse Stelpstra in februari deelgenomen aan de seminar "[Hydrogen Cross-Border Conference](#)" waar naast inhoudelijk en thema specifiek ook gesproken is over de grensoverschrijdende samenwerking met betrekking tot waterstof.

In mei is er een bezoek van de Nedersaksische SPD delegatie tezamen met Minister Olaf Lies aan Grafschaft Bentheim en Coevorden. Met betrekking tot de grensoverschrijdende spoorverbinding Emmen-Rheine is Gedeputeerde Cees Bijl aanwezig geweest.

In augustus is CDU delegatie inclusief parlementaire staatssecretaris Ferlemann op bezoek geweest bij de Bentheimer Eisenbahn tevens met betrekking tot de spoorverbinding Emmen-Rheine. In september heeft de [grenslandconferentie](#) plaatsgevonden. Gedeputeerde Stelpstra heeft ten behoeve van de samenwerking met de Euregio en de contacten met Nord-Rhein Westfalen hieraan deelgenomen.

In november heeft er een bestuurlijk overleg met de Euregio en Gedeputeerde Stelpstra plaats gevonden als vervolg op de grenslandconferentie. Op 17 december heeft Gedeputeerde Stelpstra een bezoek gebracht aan consul-generaal Peter Schuurman te Düsseldorf om de samenwerking met de Duitse partners te bespreken. Tenslotte heeft Gedeputeerde Stelpstra in december een bestuurlijk overleg gevoerd met Minister Birgit Honé van Niedersachsen met als doel de samenwerking met betrekking tot waterstof te bespreken en te verstevigen.

Europa

In 2021 hebben we in Europees verband samengewerkt met verschillende partners aan maatschappelijke opgaven, bijvoorbeeld op het gebied van innovatie, duurzame energie (w.o. waterstof) en mobiliteit. Wij onderhouden en versterken onze positie in bestaande netwerken als het Comité van de Regio's en Huis van de Nederlandse Provincies (HNP). Gedeputeerde Stelpstra is vicevoorzitter van de algemene vergadering van het HNP, is lid van de commissie ENVE (Comité van de Regio's) wat zich o.a. richt op energie en klimaat en namens zijn fractie (ECR) coördinator Green Deal binnen de commissie ENVE van het Comité van de Regio's. Tevens is Gedeputeerde Stelpstra woordvoerder Energie van de CEMR (Council of European Municipalities & Regions). Deze functie vervult hij namens het IPO.

Daarnaast is ambtelijk bijdrage geleverd met betrekking tot de diverse consultaties met betrekking tot de Europese beleidsvorming. In 2021 heeft dit zich met name gericht op het Fit-for-55 pakket.

In 2021 is Gedeputeerde Stelpstra benoemd als 'chair' van de Energy & Climate Change werkgroep van de Noordzee Commissie en is samen met de provincie Groningen gewerkt aan de totstandkoming van het Noordzee secretariaat. Vanaf 2022 tot en met 2025 treedt Noord-Nederland op als gastregio voor het secretariaat van de Noordzee Commissie. Hiermee versterken we onze positie met betrekking de samenwerking in Europa door in nauw contact samen te werken met de CPMR (Conference of Periphral Maritime Regions).

In het kader van het rapporteurschap m.b.t. het Actieplan Circulaire Economie heeft Gedeputeerde Stelpstra deelgenomen aan een online bijeenkomst van het [World Circular Economic Forum](#). Hierbij is door Gedeputeerde Stelpstra gesproken over de rol van de regio's bij een transitie naar een circulaire economie en de uitdagingen maar ook kansen die een dergelijke circulaire transitie behelst voor de Europese regio's.

Op 30 april 2021 is binnen de provincie Drenthe stil gestaan bij de Dag van Europa (9 mei 2021). Samen met de VDG en de statenwerkgroep DrEUN is een hybride bijeenkomst gehouden. Tijdens deze bijeenkomst is gesproken over de kansen die Europa biedt en hoe de samenwerking tussen provincie en gemeenten hierbij het beste vorm gegeven kan worden. In het verlengde van deze bijeenkomst is met een aantal Drentse gemeenten ambtelijk gesproken over de Duitslandagenda en de Europa Agenda. In 2022 zal hieraan een bestuurlijk vervolg gegeven worden.

Op 10 juni is er een online informatiebijeenkomst met uw Staten georganiseerd inzake de stand van zaken van de diverse Europese fondsen.

In de week van 11 tot en met 15 oktober heeft de 'European Week of Regions and Cities' plaatsgevonden. Gedeputeerde Stelpstra heeft gesproken tijdens één van de workshops die gedurende deze week online gehouden werden. Insteek van deze workshop hoe het circulair aanbesteden kan bijdragen aan de doelstellingen van de Europese Green Deal.

Op 4 en 5 november is de provincie Drenthe gastheer geweest voor de Localism Summit van de ECR fractie van het Comité van de Regio's. Er is gesproken over de rol van regio's en steden binnen de energietransitie, waarbij er bijdragen zijn geweest van onder andere Diederik Samsom vanuit het kabinet van Frans Timmermans en Eurocommissaris voor Energie Kadri Simson.

